

El valor, els costos i el preu

EL PREU DELS BÉNS I TAMBÉ EL DE LES DECISIONS POLÍTiques POT ALLUNYAR-SE DEL VALOR D'ALLÒ QUE VOLEM OBTENIR. L'ACTUACIÓ DE MANIPULADORS PERVERTEIX LA LLIBERTAT D'ACCIÓ.

Fa pocs dies, una notícia sobre la disputa entre dues de les més importants empreses de Hong Kong dedicades a la preparació d'exàmens d'entrada a les universitats més prestigioses, provoca tornar una altra vegada a la reflexió sobre la formació dels preus en les nostres economies.

En concret la notícia, que publica el FT del cap de setmana dels 17/18 d'octubre, explica que un tutor que ha esdevingut famós pel seu èxit aconseguint boníssimes notes per als alumnes que ell prepara, ha rebut l'oferta de canviar d'empresa a canvi d'un salari anual de 85 milions de dòlars de Hong Kong (10 milions d'euros).

La persona en qüestió ha decidit quedar-se a l'empresa que l'ocupa i per a la qual aconsegueix un nombre creixent d'alumnes que paguen, cadascun, 700 euros per quatre sessions d'instrucció ja sigui en viu ja sigui en línia. L'empresa reconeix que el senyor Lam Yat-yan ha representat l'any passat el 40% dels seus ingressos de manera que podem suposar que el tutor està en bones condicions per demanar un augment salarial, cosa que ara mateix no es planteja ja que ha declarat que aprecia treballar en un lloc "just i raonable".

Els manuals d'anàlisi econòmica dediquen força pàgines al que és un tema central de l'economia: com es determina el preu de les mercaderies?

Hi ha diverses explicacions per comprendre el procés de la formació dels preus.

1. Ens podem basar en els costos de producció i acordar que el que paguem quan comprem un objecte o un servei s'explica pel que ha costat produir-lo. Aleshores ens podem preguntar: costa molt més produir un bon tutor que un bon infermer, per exemple?

MURIEL CASALS

2. Una segona línia d'argumentació és que el preu el determina la satisfacció obtinguda, utilitat és el concepte que usa la teoria econòmica; en aquest cas, ens preguntarem és tant més útil/satisfactòria l'èxit en un examen que els consells que ens donen a la infermeria?

3. Encara tenim més explicacions: el preu depèn de l'abundància o escassetat del bé o servei en qüestió i aquí podem reconèixer que (per sort!) hi ha més bons infermers que tutors d'elit i per tant els pares dels joves a Hong Kong paguen més per un tutor excepcional que per un bon professional mèdic.

Ara bé, en tots els casos cal introduir elements que matisen, o fins i tot a vegades modifiquen fortament, el procés de formació del preu.

En el primer cas, els costos de producció d'un objecte concret depenen del preu dels elements usats en l'obtenció de bé en qüestió i per això quan puja o baixa el preu del petroli que ha estat necessari per obtenir l'energia que fa fun-

cionar les màquines, pel transport i per tantes altres parts del procés, els preus finals es veuen afectats. Aquest és el cas també del treball, element indispensable en qualsevol producció, i per això el mateix parell de mitjans *costa* més de produir en un país amb salaris alts que en un país on el treball és barat.

Pel que fa a l'element satisfacció, cal remarcar que som al terreny de la demanda i que aquesta es determina per les necessitats i aquestes poden ser induïdes; si els pares senten fortament la necessitat que els seus fills entrin en una universitat molt selectiva, estan disposats a pagar per la preparació o a inscriure'ls en una empresa de preparació que garanteix l'èxit. De fet, la citada empresa de Hong Kong basa el seu negoci sobre tot en el nombre d'alumnes.

Fins aquí raonaments que tenen en compte el joc dins la lògica del mercat, però hem de considerar el paper que juguen agents que tenen poder per fer variar els preus en funció de la seva autoritat o de la seva força.

Si alguns béns són més cars en països desenvolupats és perquè hi ha un element important en les societats avançades socialment i econòmica: els impostos. El preu inclou la seguretat, l'escola, els hospitals, els serveis públics en definitiva. Podem afirmar que es tracta d'un cost que paguem de gust.

Però massa sovint als mercats no es respecten les normes de la lliure competència sinó que hi ha agents que tenen la força suficient per manipular els preus. En diem actuacions de caire monopolista.

Davant d'una decisió crucial per reconèixer qui lidera la present etapa del camí cap a la independència de Catalunya, estiguem alerta davant dels manipuladors.

Economista